

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

**Darba aizsardzības instrukcija Nr. 13
iekraušanas – izkraušanas darbu veikšanai**

1. Vispārīgās prasības**1.1. Nosacījumi iekraušanas un izkraušanas darbu veikšanai:**

1.1.1. vecums un dzimums	1.1.1.1. pusaudžiem vecumā līdz 18 gadiem aizliegts uzdot smagumu iekraušanu, izkraušanu un pārnēsāšanu. Pārnēsāt un pārvietot smagumus, nepārsniedzot normas (no 15 līdz 16 gadiem maksimāli pieļaujamais svars jauniešiem - 4 kg, jauniešiem - 2 kg; no 16 līdz 18 gadiem jauniešiem - 10 kg, jauniešiem - 4 kg), pusaudži drīkst tikai tad, ja tas ir saistīts ar viņu pastāvīgā darba veikšanu un nepārsniedz 1/3 no darba laika. Pusaudži var iekraut un izkraut beramas kravas (smiltis u.c.), vieglas kravas (tukšā tara, galdniecības izstrādājumi), zāģmateriālus (plāndēļi); 1.1.1.2. smagumu pārnēsāšanas maksimālā norma vīriešiem, kas vecāki par 18 gadiem, - 50 kg; sievietēm, ja smagumu pārnēsāšana notiek visu maiņas laiku - 10 kg, ja iekraušana un izkraušana notiek pamīšus ar citiem darba veidiem, - 15 kg. Maiņas laikā pārnēsāto smagumu maksimālā norma - 2500 kg;
1.1.2. veselības pārbaude	saskaņā ar uzņēmumā apstiprināto sarakstu
1.1.3. kvalifikācija	drošu darba paņēmieni apmācība darba vietā
1.1.4. instruktāžas:	
1.1.4.1. ievadapmācība	stājoties darbā
1.1.4.2. instruktāžas darba vietā	stājoties darbā un atkārtoti - ne retāk kā reizi gadā

1.2. Prasības iekraušanas un izkraušanas darbu organizācijai:

1.2.2. kravu, kuru masa ir lielāka par 50 kg, iekraušana un izkraušana, kā arī šādu kravu celšana augstāk par 3 m, jāveic mehānizēti;

1.2.3. pārnēsāt materiālus uz nestuvēm drīkst pa līdzenu ceļu, ne tālāk par 50 m; aizliegts nest materiālus uz nestuvēm pa kāpnēm un slietnēm;

1.2.4. balonus drīkst pārnēsāt tikai uz speciālām nestuvēm, bet pudeles ar skābēm vai indīgām vielām - pītos grozos vai kastēs, pārliktas ar skaidām. Šo kravu celšana augstumā ir atļauta tikai mehānizētā veidā speciālos konteineros;

1.2.5. izkraujamos materiālus un iekārtas drīkst novietot tikai tam paredzētās vietās;

1.2.6. strādājošiem, kas veic iekraušanas un izkraušanas darbus uz dzelzceļa, jāzina dzelzceļa transporta kustības noteikumi un signāli, kas tiek doti, vagoniem pārvietojoties;

1.2.8. strādājošiem, kas veic iekraušanas un izkraušanas darbus, pienākas nelieli pārtraukumi atpūtai, kas ietilpst darba laikā.

1.3. Prasības darba vietas organizēšanai:

1.3.1. laukumiem iekraušanas un izkraušanas darbu veikšanai jābūt planētiem, to slīpums nedrīkst pārsniegt 5°;

1.3.2. laukumā jābūt izkārtām kravu svara tabulām, stropēšanas shēmām, plakātiem, kuros attēloti iekraušanas un izkraušanas darbu drošas veikšanas paņēmieni, norādēm "Iebraukšana", "Izkraušana", "Pagrieziens" un transporta kustības shēmām;

1.3.3. iekraušanas un izkraušanas laukumam ziemā jābūt nokaisītiem ar smiltīm, izdedžiem vai citiem neslīdošiem materiāliem;

1.3.4. pieejām darba vietām jābūt līdzenām, bez bedrēm un izciļņiem, nepieciešamos gadījumos aprīkotām ar tiltiņiem, trošuāriem, nojumēm u.t.t.;

1.3.5. darba vietas apgaismojumam iekraušanas un izkraušanas darbu veikšanas zonā tumšajā laikā jābūt vismaz 10 lx.

1.4. Darba vides riska faktori:

- 1.4.1. fiziskā pārpūle;
- 1.4.2. iespējams paaugstinātais trokšņa līmenis;
- 1.4.3. iespējams nepietiekams darba vietas apgaismojums;
- 1.4.4. kustošās mašīnas un kravu celšanas mehānismi;
- 1.4.5. taras, kravu un instrumentu asās šķautnes, atskarpes un raupjums;
- 1.4.6. paaugstinātais putekļu daudzums, iekraujot un izkraujot putekļojošas vielas.

1.5. **Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi un to lietošana** - saskaņā ar uzņēmumā apstiprināto sarakstu.

1.6. Prasības uguns- un sprādziendrošībai:

- 1.6.1. nesmēķēt un nelietot atklātu uguni darba vietā un ugunsbīstamās zonās;
- 1.6.2. nepielūžņot darba vietu un pieejas ugunsdzēsības līdzekļiem ar taru, materiāliem, citām kravām un priekšmetiem;
- 1.6.3. viegli uzliesmojošas un sprādzienbīstamas kravas sakraut šim nolūkam paredzētajās vietās;
- 1.6.4. balonus ar deggāzēm nedrīkst pārvadāt un sakraut kopā ar skābekļa baloniem, bet pēdējos - kopā ar jebkādam eļļām vai taukvielām.

1.7. Prasības elektrodrošībai:

- 1.7.1. visus elektroiekārtu remonta darbus drīkst veikt tikai elektromontieris;
- 1.7.2. *aizliegts:*
  - 1.7.2.1. ieslēgt un apstādināt (izņemot avārijas gadījumus) mašīnas, iekārtas un mehānismus, darbu ar kuriem nav uzdevusi uzņēmuma vadība;
  - 1.7.2.2. pieskarties elektroiekārtām, elektrosadales dēlim, elektrības vadiem (tai skaitā norautiem), spailēm un citām strāvu vadošām daļām;
  - 1.7.2.3. atvērt elektrosadales skapja durvis, noņemt nožogojumus un aizsargapvalkus no iekārtu strāvu vadošām daļām.

1.8. Darba higiēnas prasības:

- 1.8.1. sanitārajām un sadzīves telpām jābūt aprīkotām ar izlietnēm, skapi specapgērbu glabāšanai un ierīci to žāvēšanai;
  - 1.8.2. veicot darbu zem klajas debess aukstā laikā, kad gaisa temperatūra ir -16°C un zemāka, strādājošiem jābūt nodrošinātiem ar telpām, kur var sasildīties;
  - 1.8.3. tumšā laikā darba vietām jābūt pietiekami apgaismotām.
- 1.8. Par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem ziņot tiešajam darba vadītājam. Darbu uzsākt tikai pēc trūkumu novēršanas.

1.9. Darbinieks ir tiesīgs atteikties veikt darbu vai pārtraukt to, ja darba devējs nav nodrošinājis nekaitīgus un drošus darba apstākļus.

1.10. *Strādājošie, kas pārkāpj šīs darba aizsardzības instrukcijas prasības, atkarībā no pārkāpuma sekām tiek saukti pie disciplinārās, administratīvās, materiālās atbildības vai kriminālatbildības.*

2. Darba drošības prasības, uzsākot darbu

2.1. Sakārtot specapgērbus (darba apgērbus) un individuālās aizsardzības līdzekļus. Darba apgērbam jābūt piegulošam, taču tas nedrīkst traucēt kustēties, piedurkņu aprocēm jābūt aizpogātām.

2.2. Pārbaudīt, vai darba kārtībā ir:

- 2.2.1. pielietojamie instrumenti un ierīces;
- 2.2.2. kravu satveršanas ierīces, takelāža, tara.

2.3. Sakārtot darba vietu, novākt visus nevajadzīgos priekšmetus, atbrīvot ejas un brauktuves. Ziemā nokaisīt tās ar smiltīm vai citiem neslīdošiem materiāliem.

2.4. Iepazīties ar kravu raksturojumu un to sakraušanas noteikumiem, darbu tehnoloģiju un to veikšanas drošiem paņēmieniem.

3. Darba drošības prasības darba laikā

3.1. ***Skābju, sārmu, indīgu vielu iekraušanu, izkraušanu un pārvietošanu veikt aizsargtērpā, ievērojot šādas prasības:***

3.1.1. pirms darbu sākuma jāapskata katra kravas vieta. Ja tiek atklāti taras bojājumi, krava jāizkrauj īpaši uzmanīgi;

3.1.2. pudeles jāpārviesto speciālos ratiņos (iekraut pudeles šajos ratiņos un izkraut no tiem drīkst tikai ar rokām);

3.1.3. pārnēsāt pudeles ar skābi drīkst tikai izturīgos grozos vai kastēs, šis darbs jāveic diviem strādājošiem;

3.1.4. aizliegts pārnēsāt pudeles ar skābi uz muguras vai pleciem;

3.1.5. aizliegts pārnēsājot noliekt tukšās pudeles, kurās bijušas skābes, jo pudelē var būt šķidrums.

3.2. Transportējot mucas ar kalcija karbīdu, nepieļaut grūdienus un triecienus, noripinot tās pa slīpu virsmu (siju). Aizliegts izkraut mucas ar kalcija karbīdu mitrās vietās.

3.3. Gāzes balonu pārvietošana atļauta tikai tad, ja uz tiem ir vāciņi, kas pasargā ventili no bojājumiem un nosmērēšanās. Pārvietošanu veic uz speciālām nestuvēm vai ratiņos, turklāt baloniem jābūt nostiprinātiem speciālās ligzdās.

3.4. Iekraujot un izkraujot kravas, kas atrodas kastēs, naglas un dzelzs lentes gali, kas izvirzās ārpus kastes gabarītiem, jānoliec, lai nesavainotu rokas.

3.5. Pārveļot kravas mucās, rituļos u.tml., strādājošajam jāatrodas pārvietojamās kravas aizmugurē.

3.6. Garas kravas (dēļi, tievkoki u.tml.) strādājošiem jāpārnēsā uz vienāda pleca. Krava jāceļ un jānolaiž pēc komandas.

3.7. Smagas gabalkravas, kā arī kastes ar iekārtām jāpārviesto ar speciālu (ruļļu) laužņu palīdzību pa paliktņiem vai veltņiem. Veltņiem jābūt izturīgiem, līdzieniem, pietiekoši gariem, bet to gali nedrīkst izvirzīties no kravas apakšas vairāk kā 0,4 m. Ievietojot zem kravas veltņus, jāatrodas no sāniem. Pārvietojot kravu uz veltņiem, strādājošajam jāatrodas no sānu puses.

3.8. Pārvietojot smagas kravas pa slīpu virsmu, jāpielieto bremzējoši enkuri un tītavas. Izmantojot vinču kravu izkraušanai un pārvietošanai, nedrīkst atrasties līdzās nostieptajai trosei.

3.9. Izkraujot kabeļu, vadu vai trošu spoles, tās nedrīkst mest zemē. Spoles jātur ar atsaitēm, izmantojot vinčas vai citas ierīces, kas uzstādītas transportlīdzekļiem pretējā pusē.

3.10. Pirms kravas automobiļu bortu atvēršanas jāpārliecinās, ka krava droši izvietota virsbūvē. Bortus jāatver diviem strādājošiem vienlaicīgi, tas jākontrolē vadītājam, turklāt strādājošiem jāatrodas atveramajam bortam no sāniem.

3.11. Birstošu, stīgru kravu, celtniecības javu atliekas no pašizgāzēja virsbūves jātīra ar skrāpjiem vai lāpstām, kam gari rokturi, strādājošajam jāatrodas uz zemes. Aizliegts tīrīt virsbūvi, stāvēt uz bortiem.

3.12. Automobilim, ko piekrauj vai izkrauj, jābūt nobremzētam.

3.13. ***Strādājošiem, veicot iekraušanas un izkraušanas darbus no automobiļa, aizliegts:***

3.13.1. iedarbināt automobiļa dzinēju;

3.13.2. strādāt, ja automobilim vai piekabei ir bojātas grīdas, borti un virsbūves slēgierīces;

3.13.3. siešanai izmantot virvi, kurai ir izdīlumi vai mezgli;

3.13.4. sēsties uz virsbūves bortiem un kabīnes, stāvēt uz automobiļa kāpšļiem, smēķēt un ēst;

3.13.5. atrasties automobiļa virsbūvē tā kustības laikā;

3.13.6. atrasties automobiļa, piekabes vai puspiekabes virsbūvē, iekraujot kravas ar mehānismiem vai no bunkuriem.

3.14. Automobiļa kustības laikā nedrīkst iekraut, izkraut kravas, pārlikt tās virsbūvē no vienas vietas uz otru.

3.15. Krāvēju pārvadāšana virsbūvē ir aizliegta. Viņiem jāatrodas kabīnē.

3.16. Iekraujot un sakārtojot kravas automobiļa virsbūvē, jāievēro šādas prasības:

3.16.1. iekraujot beramas kravas, tās nedrīkst pacelties virs bortiem. Krava jāizvieto vienmērīgi pa visu virsbūves platību;

3.16.2. gabalkravas, kas paceļas virs bortiem, jāpiesien. Aizliegts izmantot šiem nolūkiem metāla trosi un stiepli.

3.17. Kravas augstums automobilī nedrīkst pārsniegt 3,8 m no ceļa virsmas līdz kravas augšējam punktam.

3.18. Kastēm, mucām un citām gabalkravām automobiļa virsbūvē jābūt izvietotām bez atstarpēm, lai tās nevarētu pārvietoties pa virsbūvi kustības laikā.

3.19. Iekraujot automobilī kravas mucās, tās jāuzvel pa sijām; mucas ar šķidru kravu jānovieto ar aizbāzni uz augšu. Katra rinda jānovieto uz dēļu paliktņiem, iekļējot visas malējās rindas.

3.20. Iekraujot, izkrauļot un pārvadājot garas kravas, jāievēro šādas prasības:

3.20.1. tās jāpārvadā automobiļos ar piekabēm vai puspiekabēm;

3.20.2. gabalkravas (baļķus, sijas, sliedes u.tml.) jāizkrauj vismaz diviem strādājošiem ar izturīgu vadotņu palīdzību;

3.20.3. ja garas kravas ir dažāda garuma, īsākās jākrauj uz garākajām;

3.20.4. aizliegts kraut garas kravas virsbūvē pa diagonāli, atstājot aiz platformas sānu gabarītiem izvirzītus galus; aizsprostot ar kravu vadītāja kabīnes durvis.

3.21. Cementu drīkst pārvadāt, tikai iesaiņotu maisos, neiesaiņotu cementu drīkst pārvadāt tikai speciālos automobiļos cementvedējos.

3.22. Pārbērt kaļķus un citas kodīgas putekļojošas vielas drīkst tikai mehanizēti.

3.23. Pārvadājot balonus ar gāzi, automobiļa virsbūvei jābūt aprīkotai ar sastatni, kura ligzdas atbilst balonu izmēriem un ir izoderētas ar ierīcēm, kas pasargā balonus no triecieniem. Pārvadājot balonus horizontālā stāvoklī, jāpielieto starplikas, kas pasargā balonus no saskares vienam ar otru.

3.24. Izkraujot materiālus un iekārtas dzelzceļa sliežu tuvumā, starp kravu un tai tuvāko sliedi jāatstāj vismaz 2 m plata eja. Veikt iekraušanas un izkraušanas darbus drīkst tikai atbildīgā, kas nozīmēts šo darbu veikšanai, vadībā.

3.25. Pirms dzelzceļa platformas izkraušanas jāpārlicinās par kravas stāvokli uz platformas un jāsaņem no atbildīgā norādījumi par tās izkraušanas paņēmieniem.

3.26. Tiltni un kāpnēm pāriešanai no vagona uz noliktavu vai uz krautni jābūt no dēļiem, kuru biezums ir vismaz 60 mm, no apakšpuses sastiprinātiem ar metāla vai koka līstēm ne retāk kā ik pēc 50 cm un to platumam jābūt vismaz 1 m.

3.27. Lai izkrautu smagas kravas, jāpielieto sijas, kas atbilst kravas svaram.

3.28. Vagonam, ko piekrauj vai izkrauj, jābūt droši nobremzētam.

3.29. Strādājošiem, kas atver vai aizver vagona durvis, jāatrodas durvju vērtnes pusē, nevis atveramās durvju ailes pusē. Atvērot platformas bortus, vispirms jāatver platformas vidējās slēģierīces, bet pēc tam - malējās, turklāt jāstāv sāpus no borta, lai nesaņemtu triecienu.

3.30. Baļķu, stabu iekraušana jāveic mehanizēti. Iekraut tos ar rokām drīkst izņēmuma kārtā, ja to atļāvis darbu vadītājs. Turklāt iekraušana jāveic ar divu tauvu palīdzību, kuras regulē pārvietojamo baļķu virzienu. Aizliegts regulēt baļķu kustības virzienu, kā arī stumt tos ar rokām.

3.31. Iekraut baļķus no platformas ar rokām drīkst tikai izņēmuma kārtā tiešā darbu vadītāja uzraudzībā. Apaļkokus drīkst iekraut tikai tad, ja starp platformām ir vismaz 5 m platas atstarpes.

3.32. Lai iekrautu zāģmateriālus ar rokām no platformas gala, no abām pusēm jānovieto statņi. Kravas jāpārnēsā pa kāpnēm vismaz diviem strādājošiem.

3.33. Kraujot zāģmateriālus uz platformas, sānos jāuzstāda saīsināti statņi no iekraušanas puses un, krautnei palielinoties, pakāpeniski jānomaina pret augstākiem.

3.34. Sliežu un metāla siju iekraušanu un izkraušanu drīkst veikt pa sliežu vai baļķu sijām, kuru uz zemes atbalstītajiem galiem jābūt droši nostiprinātiem ar ķīļiem. Nolaisto sliedi vai baļķi jānovāc no sijām un tikai pēc tam drīkst nolaist nākamo.

3.35. Beramo kravu iekraušanu un izkraušanu ar ratiņu vai ķerru palīdzību jāveic pa tiltni (trapiem), kuru platums ir vismaz 1 m. Tiltna gals, kurš novietots vagonā, nedrīkst atrasties augstāk par vagona grīdas līmeni, turklāt tam jābūt ar āķiem nostiprinātam aiz vagona durvju sliedes. Tiltna nolieces leņķim jābūt vismaz 1:3.

3.36. Ķieģeļu izkraušana jāveic pa reni, ko novieto ne vairāk kā 40° leņķī pret horizontāli.

Ugunsizturīgos ķieģeļus drīkst kraut tikai ar rokām uz iepriekš sagatavotiem laukumiem, krautņu augstums nedrīkst pārsniegt 1,8 m.

3.37. Izmantojot ar rokām pārvietojamās vagonetes:

3.37.1. krava jānovieto tā, lai tā neizvirzītos ārpus vagonetes gabarītiem un nepārsniegtu tās kravnesību;

3.37.2. starp vagonetēm un sienām jāatstāj vismaz 0,7 m platā ejas;

3.37.3. vagonetes, kas novietotas piekraušanai vai izkraušanai, jānobremzē ar inventāru kurpju (atturu) palīdzību;

3.37.4. vagonete jāstumj no sāniem vai aizmugures.

3.37.5. Uz horizontāliem ceļiem atstarpēm starp vagonetēm jābūt vismaz 20 m, bet uz slīpnēm - vismaz 30 m. Vagonetes kustības ātrums nedrīkst pārsniegt gājēja kustības ātrumu (4 km/st.). Nedrīkst braukt vagonetēs, kā arī pārvietot tukšas vagonetes, stumjot vienu ar otru.

3.38. Sakraujot materiālus, starp krautnēm jāatstāj ejas un brauktuves. Brauktuves platums ir atkarīgs no transportlīdzekļu un kravu celšanas mehānismu gabarītiem, bet eju platumam jābūt vismaz 1 m.

3.39. Strādājot uz krautnēm, kuru augstums pārsniedz 1,5 m, jāpielieto pārnēsājamas kāpnes.

3.38. Aizliegts izmantot apaļas formas starplikas. Paliktņiem un starplikām krautnēs jābūt izvietotiem vienā vertikālā plaknē.

3.40. Krautnes jāizjauc virzienā no augšas uz leju, veidojot kāples. Nedrīkst izvilkāt atsevišķus materiālus no krautnes vidusdaļas.

3.41. Atstatumam no sakraujamajiem materiāliem līdz bedru (tranšeju, būvbedru) krotēm jābūt vismaz 1 m. Nedrīkst atbalstīt sakraujamos materiālus pret žogiem un pagaidu vai pastāvīgajām konstrukcijām.

3.42. Aizliegts sakraut vairākos līmeņos nepareizas formas lielizmēra kravas, kā arī kravas nedrošā tarā, kura var neizturēt augšējo rindu svaru.

3.43. Putekļojošus materiālus to iekraušanas un izkraušanas laikā jāglabā bunkuros, lādēs un citās slēgtās tilpnēs, lai tie neputētu.

3.44. Sakraujot materiālus, tas jādara šādā veidā:

3.44.1. ķieģeļus - 1,7 m augstās režģu krautnēs uz līdzenas virsmas;

3.44.2. flīzes - 1 m augstās grēdās;

3.44.3. dakstiņus - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 1m, tie jāsakrauj vertikāli, ar starplikām;

3.44.4. radiatorus - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 1 m;

3.44.5. termoizolācijas materiālus - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 1,2 m;

3.44.6. stiklu kastēs - vertikāli vienā rindā uz paliktņiem;

3.44.7. sīkgabalu materiālus - sastatņu plauktos ne augstāk par 1,5 m;

3.44.8. velmējumus (loksnes, U profila sijas u.tml.) - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 1,5 m, ar starplikām un uz paliktņiem;

3.44.9. caurules, kuru diametrs nepārsniedz 300 mm, - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 3 m, ar starplikām un uz paliktņiem, kā arī gala atduriem;

3.44.10. caurules, kuru diametrs pārsniedz 300 mm, - krautnēs, kuru augstums nepārsniedz 3 m, ligzdās bez starplikām. Apakšējo cauruļu rindu jānovieto uz paliktņiem, nostiprinot ar metāla kurpēm;

3.44.11. zāģmateriālus - krautnēs, kuru augstums rindu krautnei nedrīkst pārsniegt pusi platuma, bet kraujot uz vaļējām platformām ar stūru sijām - nedrīkst pārsniegt krautnes platumu;

3.44.12. pudeles ar skābi - uz grīdas vienā rindā.

4. Drošības prasības ārkārtas situācijās

4.1. avārija	jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība nav novērsta;
4.2. sprādziens	ja paaugstinās degtspējīgo vielu saturs darba vidē, darbs nekavējoties jāpārtrauc. Atsākt darbu drīkst tikai pēc tam, kad novērsts gāzu koncentrācijas paaugstināšanās cēlonis, atjaunota normāla gaisa vide;
4.3. ugunsgrēks	4.3.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.3.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.3.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.4. nelaimes gadījums	4.4.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.4.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, sniegt viņam pirmo palīdzību, pārtraukt darbu, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

4.3. Ja rodas ārkārtas situācija nekavējoties pārtraukt darbu, ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (risku) faktoriem, kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un citu cilvēku dzīvību un veselību.

5. Drošības prasības, darbu beidzot

5.1. Sakārtot darba vietu, instrumentus salikt tiem paredzētajā vietā.

5.2. Novilkt specapgērbu un individuālās aizsardzības līdzekļus, notīrīt tos un nolikt paredzētajā vietā.

5.3. Nomazgāt rokas un seju, bet pēc darba ar putekļojošiem un smērējošiem materiāliem - nomazgāties dušā.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S. Naglis